

DOI: 10.52363/2414-5866-2026-1-42

УДК 351.364.4

Вавренюк Сергій, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт, Національний університет цивільного захисту України, Черкаси.

ORCID: 0000-0002-6396-9906

Шевченко Роман, доктор філософії з публічного управління та адміністрування, заступник командира з психологічної підтримки персоналу, військова частина А4533, Біла церква.

ORCID: 0009-0009-9270-1691

Шевченко Катерина, аспірант, Національний університет цивільного захисту України, Черкаси.

ORCID: 0009-0005-1774-4174

Vavreniuk Sergii, Doctor of Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Organization and Conduct of Emergency Rescue Operations, National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy.

Shevchenko Roman, PhD in Public Management and Administration, Deputy Commander for Personnel Psychological Support, Military Unit A4533, Bila Tserkva.

Shevchenko Kateryna, graduate student, National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ РОЗВИТКУ СЛУЖБ СУПРОВОДУ В УКРАЇНІ

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF SUPPORT SERVICES DEVELOPMENT IN UKRAINE

В дослідженні проаналізовано сучасний стан реалізації державної політики в сфері розвитку служб супроводу в Україні. Розглянуто нормативно-правові засади функціонування служб супроводу, їх інституційне положення в системі публічного управління й соціальне забезпечення осіб рядового і начальницького складу ДСНС, військовослужбовців, поліцейський та членів їх сімей. Визначені напрями

діяльності таких служб й особливості функціонування. Приділено увагу організації супроводу поранених та хворих військовослужбовців, порядок комунікація з членами їх сімей, порядок надання інформації про соціальні гарантії, механізм проходження адміністративних процедур. Виокремлено проблемні питання реалізації державної політики в сфері розвитку служб супроводу. Серед них обмежене ресурсне забезпечення, нормативна невизначеність, недостатній рівень висококваліфікованих кадрів, недосконалість механізмів міжвідомчої взаємодії. Обґрунтовано напрями вдосконалення державної політики в даній сфері, що включають в себе розвиток нормативно-правового забезпечення, налагодження чіткої міжвідомчої взаємодії, посилення кадрової спроможності, цифровізація інструментів супроводу для забезпечення ефективного публічного управління й визначеного рівня соціального захисту в умовах сучасних викликів та загроз.

Автор приходить до висновку, що служби супроводу поступово формуються як інституційний елемент системи публічного управління, котрий спроможний координувати соціальну підтримку в секторі безпеки й оборони. Проте необхідно і в подальшому вдосконалювати нормативно-правове забезпечення, посилювати міжвідомчу взаємодію, розвивати кадровий потенціал й впроваджувати інноваційні цифрові інструменти.

Ключові слова: *публічне управління, державна політика, служби супроводу, міжвідомча взаємодія, соціальне забезпечення, напрями вдосконалення.*

This study analyzes the current state of implementation of state policy regarding the development of support services in Ukraine. It examines the legal framework governing the operation of support services, their institutional position within the public administration system, and the social security provisions for rank-and-file and senior personnel of the State Emergency Service, military personnel, police officers, and their family members. The areas of activity of such services and the specifics of their operation are identified. Attention is paid to the organization of support for wounded and sick military personnel, the procedure for communicating with their family members, the procedure for providing information on social guarantees, and the mechanism for completing administrative procedures. Problematic issues in the implementation of state policy regarding the development of support services are highlighted. These include limited resource allocation, regulatory uncertainty, a shortage of highly qualified personnel, and the inadequacy of mechanisms for interagency

cooperation. Directions for improving state policy in this area are substantiated, including the development of regulatory and legal frameworks, the establishment of clear interagency cooperation, the strengthening of human resource capacity, and the digitization of support tools to ensure effective public administration and a defined level of social protection in the face of modern challenges and threats.

The author concludes that support services are gradually emerging as an institutional component of the public administration system capable of coordinating social support in the security and defense sector. However, it is necessary to continue improving the regulatory framework, strengthening interagency cooperation, developing human resources, and implementing innovative digital tools.

Keywords: *public administration, public policy, support services, interagency cooperation, social security, areas for improvement.*

Постановка проблеми. У зв'язку з сучасними викликами і загрозами актуальним є необхідність вдосконалення механізмів реалізації державної політики в сфері соціального забезпечення осіб сектору безпеки і оборони та членів їх сімей.

Інструментом для реалізації державної політики в цій сфері є формування та розвиток служб супроводу, в обов'язки яких входить безперервне забезпечення організаційного, соціального та інформаційного супроводу осіб рядового і начальницького складу ДСНС, поліцейських й військовослужбовців та членів їх сімей. Однак функціонування таких служб супроводжується рядом проблемних аспектів, котрі під час динамічного розвитку сучасних загроз потребують вирішення.

Наявність нормативно-правового забезпечення, котре регламентує діяльність служб супроводу, а саме його практична реалізація характеризується різноманіттям підходів та відсутні уніфіковані стандарти надання послуг. Це ускладнює координацію між суб'єктами публічного управління й знижує якість соціальної підтримки та рівень інформаційної доступності.

Тому є необхідність комплексного аналізу сучасного стану реалізації державної політики в сфері розвитку служб супроводу, виокремлені основних проблемних питань та обґрунтування напрямів вдосконалення в умовах викликів та потреб сектору безпеки і оборони.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нормативно-правове забезпечення в сфері розвитку служб супроводу та реалізація державної політики в цьому напрямі залишаються на низькому рівні. Це викликано

відносно недавнім формуванням цих служб, які набувають актуальності в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови. Проте у вітчизняній науці досліджуються ряд суміжних напрямів, що можуть слугувати для формування теоретичної основи розвитку служб супроводу й аналізу даної проблематики.

Ряд науковців в своїх працях досліджували нормативно-правове забезпечення соціального захисту військовослужбовців й у висновках виділяють недостатність вивчення соціальної роботи, психологічних потреб та лікування працівників сектору безпеки та оборони, питання оздоровлення, професійної адаптації та інші.

Багато наукових праць присвячені правовим й державно-управлінським засадам соціального захисту військовослужбовців, де визначались напрями вдосконалення правової політики держави в цій сфері та захист прав військовослужбовців, як окремої категорії отримувачів соціального захисту.

Напрямок публічного управління соціальним захистом розглядається в працях М.В. Кравченко, де досліджувались питання соціального захисту учасників АТО. Авторка наголошувала на формування єдиного реєстру й впорядкування інструментів соціального захисту.

Ряд дослідників вивчали нормативно-правові основи захисту прав військовослужбовців в соціальному аспекті, що дозволило створити підґрунтя для подальшого формування інституційних механізмів соціального захисту в секторі безпеки та оборони.

Проблематику розвитку служб супроводу розглядала В.М. Логвиненко, де висвітлювались особливості діяльності таких служб в системі МВС України та обґрунтовувались доцільність їх розширення.

Окремий напрям дослідження можна виділити це питання психологічного супроводу військовослужбовців в бойових умовах, де визначались потреби в реформуванні механізмів морально-психологічного забезпечення. В цих працях розкриваються переважно реабілітаційні й психологічні виміри підтримки та менше досліджуються управлінсько-інституційні механізми діяльності служб супроводу.

Таким чином, аналіз досліджень в напрямі реалізації державної політики розвитку служб супроводу свідчить про те, що основні проблемні аспекти відображали питання соціального захисту військовослужбовців, соціальної роботи, психологічного супроводу й реабілітації. Служби супроводу як окремих інституційний механізм публічного управління недостатньо розроблений, тому це зумовлює доцільність подальшого дослідження обраної тематики.

Постановка завдання. Актуальність проблематики й результати проведеного аналізу стану реалізації державної політики в сфері розвитку служб супроводу свідчать про необхідність комплексного дослідження функціонування таких служб як інструменту публічного управління. Тому мета статті – аналіз сучасного стану реалізації державної політики в сфері розвитку служб супроводу в Україні та оцінка їх ефективності функціонування й обґрунтування напрямів вдосконалення державної політики з врахуванням умов воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Реалізація державної політики в сфері розвитку служб супроводу в нашій державі здійснюється в умовах трансформаційних змін системи публічного управління з врахуванням умов воєнного стану. Ці умови вимагають вдосконалення механізмів соціального забезпечення працівників сектору безпеки і оборони та членів їх сімей. Служби супроводу складають основу інституцій, котрі зможуть забезпечити координацію дій між різними суб'єктами публічного управління та дозволяють реалізовувати соціальні гарантії. Нормативно-правова база розвитку служб супроводу визначає правові, організаційні й функціональні засади діяльності таких служб. Постанова КМУ № 948 визначає порядок утворення, організацію, функції і завдання служб супроводу, визначені категорії осіб на які розповсюджується діяльність служб й механізм координації взаємодії між державними органами та отримувачами послуг.[1] Даний нормативний документ регламентує впровадження служб супроводу для таких категорій осіб як військовослужбовці, особи рядового і начальницького складу ДСНС, поліцейських та членів їх сімей. Такі служби формуються для підвищення рівня соціальної підтримки й мотивації зазначених категорій.

З аналізу нормативно-правових засад прослідковується їх структура, котра включає в себе загальні положення щодо мети й принципів державної політики, визначення суб'єктів реалізації цієї політики, регламентація функцій і повноважень служб супроводу, механізм взаємодії та порядок фінансового й ресурсного забезпечення[1,2]. Однак, варто відмітити, що нормативна база в питаннях реалізації державної політики розвитку служб супроводу повністю не систематизована та перебуває на стадії формування. Ряд питань, що стосується діяльності служб супроводу залишаються неврегульованими. Серед них питання міжвідомчої координації, стандартизація послуг, невизначеність механізмів взаємодії з соціальними, медичними та іншими установами. При аналізі законодавчої бази зверталася увага на відповідність нормативно-правових актів сучасним умовам воєнного стану. Є

необхідність враховувати підвищене навантаження в системі соціального забезпечення та вдосконалювати механізми надання послуг з врахуванням динаміки безпекових викликів й зростання кількості отримувачів послуг.

Стратегічну мету державної політики в сфері розвитку служб супроводу визначають положення нормативно-правових актів. Ця мета передбачає комплексну соціальну підтримку, військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, поліцейських і членів їх сімей. Основні принципи реалізації цієї політики передбачають:

- безперервність супроводу, тобто підтримка на усіх етапах: лікування, реабілітація, соціальна адаптація;
- доступність всіх послуг, коли усі визначені категорії осіб мають можливість отримання цих послуг;
- адресність допомоги, яка полягає в забезпеченні індивідуальної потреби отримувачів;
- міжвідомча взаємодія, коли узгоджений механізм дій різних органів публічної влади;
- законність та підзвітність, коли діяльність служб супроводу здійснюється в правових рамках.

На основі цих принципів формується концептуальна основа державної політики та визначається її спрямованість.

Окрім отримувачів послуг в сфері соціального захисту, законодавча база визначає суб'єкти, котрі відповідальні за реалізацію державної політики в сфері служб супроводу. До таких суб'єктів відносяться центральні органи виконавчої влади, Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, ДСНС, спеціально створені служби супроводу, заклади охорони здоров'я й реабілітаційні заклади та установи, органи соціального захисту населення, інші структури, котрі забезпечують реалізацію соціальних гарантій. Тому для забезпечення ефективності управління необхідне чітке визначення суб'єктів та розмежування їх функцій.

До таких функцій можна віднести:

- супровід поранених і хворих осіб;
- інформаційна підтримка визначених категорій;
- координація взаємодії між адміністративними, соціальними та медичними структурами;
- сприяння в отриманні соціальних пільг та виплат;
- облік й моніторинг потреб отримувачів послуг.

Служби супроводу мають право взаємодіяти з різними органами публічної влади, здійснювати запит на необхідну інформацію, брати участь у вирішенні соціальних питань.

В контексті взаємодії необхідним є визначення механізмів координації між суб'єктами реалізації політики в сфері розвитку служб супроводу.

Механізми координації включають обмін інформацією між різними органами влади, створення міжвідомчих робочих груп, визначення відповідальних осіб за супровід, використання електронних баз даних та реєстрів.

Фінансове та ресурсне забезпечення діяльності служб супроводу повинне здійснюватися в рамках бюджетних асигнувань відповідних органів публічної влади[3].

Якщо підсумувати проведений аналіз нормативного та правового регулювання розвитку служб супроводу, можна казати про базове регулювання цих процесів, однак необхідна деталізація, адаптація й систематизація з врахуванням умов функціонування сектору безпеки й оборони.

На практиці служби супроводу є координаційним механізмом, котрий поєднує різні елементи системи соціального забезпечення. Діяльність таких служб забезпечує організацію взаємодії між військовими підрозділами, медичними установами, органами соціального захисту та іншими суб'єктами. Це дозволяє узгоджувати соціальні, медичні й правові питання.

Для оцінки сучасного стану функціонування служб супроводу необхідно аналізувати напрями їх діяльності[5]. Варто виділити наступні напрями:

- супровід поранених та хворих військовослужбовців на етапах лікування й реабілітації;
- комунікація між підрозділами МО, ДСНС, МВС та членами сімей;
- інформаційна підтримка щодо соціальних гарантій та процедур їх отримання[4];
- допомога в оформленні документів і проходження відповідних комісій[6];
- моніторинг потреб отримувачів послуг та реагування на такі потреби[7].

Супровід поранених та хворих військовослужбовців на етапах лікування й реабілітації передбачає безперервне супроводження отримувачів послуг від моменту отримання поранення або захворювання

до закінчення лікування або реабілітації[6,7]. Служби супроводу виступають координатором процесу госпіталізації, співпрацюють з медичними установами, організують переведення між лікувальними закладами, здійснюють контроль щодо строків та процедур лікування. При цьому важливо забезпечити інформаційний зв'язок між медичними працівниками, представниками командування та родинами потерпілих й вирішувати своєчасно питання подальшої реабілітації й соціальної адаптації. Це дозволить зменшити організаційні проблемні питання та забезпечити цілісність процесу відновлення.

Забезпечення комунікації між підрозділами та членами сімей полягає в налагодженні чіткого інформаційного обміну. Служби супроводу виконують роль посередників під час передачі інформації щодо стану здоров'я, місця знаходження під час лікування. Цей напрям важливий у випадках зникнення безвісти, загибелі або поранення отримувача послуг. Тоді служби супроводу здійснюють своєчасне інформування родин для зниження соціальної напруги та запобіганню поширення недостовірної інформації.

Інформаційна підтримка щодо соціальних гарантій та процедур їх отримання полягає в інформуванні отримувачів послуг про діючі соціальні гарантії, пільги й порядок їх реалізації. Персонал служб супроводу проводить роз'яснювальну роботу щодо механізму отримання грошових виплат, медичного забезпечення, послуг реабілітаційного характеру, житлових програм та інших видів підтримки з боку держави. Проводяться консультації щодо діючих нормативно-правових актів, котрі регулюють соціальні питання та надається допомога по необхідним діям для реалізації прав потерпілих. Це впливає на рівень обізнаності отримувачів послуг та зменшує кількість помилок під час оформлення документації.

Служби супроводу допомагають в оформленні документів і проходження відповідних комісій для отримання соціальних виплат, встановлення статусів та інших необхідних процедур. Супровід полягає в консультуванні по переліку документів, правильне їх заповнення, в координації взаємодії з відповідними структурами й контроль за дотриманням процедурних строків. Такий підхід зменшує адміністративні бар'єри та прискорює процеси прийняття рішень.

Моніторинг потреб отримувачів послуг дозволяє виявляти актуальні потреби потерпілих та членів їх сімей й оперативно реагувати на них. Роль служб супроводу полягає в аналізі і зборі інформації про соціальний, психологічний, медичний стан отримувачів послуг. За наявною інформацією формуються відповідні управлінські рішення, котрі

задовільняють виявлені потреби. Важливо підтримувати в таких випадках зворотній зв'язок, що в результаті дозволить оцінити ефективність наданих послуг та коригувати діяльність служб супроводу. Отже моніторинг є інструментом адаптивності та результативності державної політики в цьому напрямі.

При оцінці сучасного стану функціонування служб супроводу виокремлені ряд проблемних питань, які потребують вирішення. Так, спостерігається організаційна неузгодженість, що проявляється в дублюванні функцій між службами супроводу та іншими структурами. Це впливає на управлінські процеси та ускладнює координацію. Актуальною є проблема кадрового забезпечення, так як якість надання послуг залежить від кількісного складу підготовлених фахівців та чітких професійних стандартів діяльності. Обмеженість ресурсного забезпечення впливає на матеріальну та технічну базу служб супроводу, а це зменшує можливості впровадження сучасних інформаційних систем. Присутня проблема недосконалої цифровізації процесів супроводу, що призводить до ускладнення обліку, обміну інформації та моніторингу ефективності діяльності. А проблема нерівномірності якості супроводу в різних структурах та регіонах викликана відсутністю уніфікованих стандартів надання послуг.

Таким чином, якщо казати про сучасний стан функціонування служб супроводу, то видно потенціал для їх розвитку як ефективного інструменту державної політики. А виявлені проблеми потребують комплексного вирішення з метою покращення діяльності служб супроводу.

З врахуванням зазначених проблемних питань визначено напрями вдосконалення державної політики в сфері розвитку служб супроводу, котрі направлені на підвищення ефективності функціонування в умовах сучасних викликів та загроз та збільшення кількості отримувачів послуг. Аналіз сучасного стану діяльності служб супроводу дозволив визначити комплекс взаємопов'язаних напрямів удосконалення, які мають системний характер.

Першочерговий напрям полягає в удосконаленні нормативно-правового забезпечення в контексті уточнення правового статусу служб супроводу, деталізації їхніх функцій й повноважень та розробка єдиних стандартів надання послуг. Необхідною умовою є усунення прогалів в правовому полі в питаннях міжвідомчої взаємодії та відпрацювання типових ситуацій завдяки впровадженню чітких алгоритмів дій.

Другий напрям направлений на посилення міжвідомчої координації задля узгодженості дій суб'єктами державної політики. Він досягається

завдяки впровадженню інтегрованих механізмів управління, котрі дозволяють створити єдині координаційні центри, визначити відповідальних осіб за супровід та стандартизувати процедури обміну інформацією.

Третій напрям забезпечить підвищення кадрової спроможності служб супроводу. Завдяки підготовці вузьконаправлених фахівців, розробці професійних стандартів, підвищенню кваліфікації персоналу та формуванню міждисциплінарних команд, до яких будуть входити соціальні працівники, юристи, психологи буде досягнуто позитивного результату.

Четвертим напрямом є розвиток цифрових інструментів супроводу. Завдяки єдиним інформаційним системам обліку й супроводу отримувачів послуг можна забезпечити оперативний обмін інформацією, моніторинг діяльності служб та прозорість процедур.

П'ятий напрям передбачає вдосконалення фінансового й ресурсного забезпечення. Завдяки стабільному фінансуванню діяльності служб супроводу та належному рівні матеріально-технічної бази, сучасних засобів комунікації можна забезпечити ефективну їх діяльність.

Шостий напрям полягає в інституційній інтеграції служб супроводу в систему публічного управління. Необхідно чітко визначити місце служб супроводу в структурі органів виконавчої влади та забезпечити їх функціональну взаємодію з іншими системами соціального захисту.

Отже, вдосконалення державної політики в сфері розвитку служб супроводу має проводитись завдяки комплексному підходу. Реалізація запропонованих напрямів дозволить підвищити ефективність публічного управління, якість надання послуг та рівень соціального захисту в умовах сучасних викликів.

Висновки. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновки, що реалізація державної політики в сфері розвитку служб супроводу в Україні проходить етап формування, характеристикою якого є базове нормативно-правове забезпечення, на основі якого визначаються загальні засади їх функціонування.

Практична реалізація діючих положень здійснюється завдяки різноманітним підходам й відсутністю уніфікованих стандартів, що впливає на координацію між суб'єктами публічного управління.

Встановлено, що служби супроводу здійснюють координаційні, інформаційні, організаційні функції та забезпечують взаємодію між різними структурами, медичними установами й органами соціального захисту. Їх діяльність направлена на супровід потерпілих та членів їх сімей, інформаційну підтримку щодо переліку соціальних гарантій, роз'яснення

алгоритму проходження адміністративних процедур та моніторинг потреб отримувачів послуг.

Проаналізувавши сучасний стан функціонування служб супроводу вдалося виокремити рід проблемних питань, що впливають на ефективність діяльності таких служб та якість соціальної підтримки.

На основі виявлених проблемних аспектів були запропоновані напрями вдосконалення питань регулювання державної політики в сфері розвитку служб супроводу. Обґрунтовано, що подальший розвиток служб супроводу повинен реалізовуватись шляхом комплексного підходу.

Таким чином, служби супроводу формуються як складова системи публічного управління в сфері соціального забезпечення осіб сектору безпеки і оборони.

Список використаних джерел:

1. Деякі питання впровадження діяльності служб супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей: постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 р. № 948. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/948-2024-%D0%BF#Text>.

2. Про затвердження Положення про служби супроводу військовослужбовців Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей: наказ МВС України від 11.11.2024 № 750. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1899-24#Text>.

3. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.

4. Про внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги»: Закон України від 12.02.2025 № 4332-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4332-20>.

5. Мазуренко Л. І. Основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців: Нормативно-правове забезпечення. Актуальні проблеми політики. 2023. Вип. 71. С. 223–231.

6. Мозальов В.Є., Салій І.Ю. Соціальне забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України в умовах збройної агресії Російської Федерації. Вісник Національного університету оборони України. 2022. № 5(69). С. 110–115.

7. Логвиненко В.М. Особливості професійної реабілітації та соціальної інтеграції рятувальників, які отримали інвалідність. Публічне управління та соціальна робота. 2024. Том 1. С. 65–69.

References:

1. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024). *Some issues of implementation of support services for military personnel, civil protection personnel, police officers and their family members* (Resolution №. 948). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/948-2024-%D0%BF#Text>.
2. Ministry of Internal Affairs of Ukraine. (2024). *On approval of the Regulation on support services for military personnel of the State Border Guard Service of Ukraine, the National Guard of Ukraine, civil protection personnel, police officers and their family members* (Order № 750). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1899-24#Text>.
3. Law of Ukraine "On social services". (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
4. Law of Ukraine "On amendments to the Law of Ukraine On social services". (2025). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4332-20>.
5. Mazurenko, L. (2023). Basic principles of state policy in the field of social protection of military personnel: Regulatory and legal support. *Actual Problems of Politics*, 71, 223–231.
6. Mozalov, V., & Salii, I. (2022). Social security of military personnel of the Armed Forces of Ukraine under conditions of armed aggression of the Russian Federation. *Bulletin of the National University of Defense of Ukraine*, 5(69), 110–115.
7. Lohvynenko, V. (2024). Features of professional rehabilitation and social integration of rescuers with disabilities. *Public Administration and Social Work*, 1, 65–69.

Фінансування. Дослідження виконано без залучення зовнішнього фінансування.

Використання ШІ. Штучний інтелект використовувався виключно для технічного редагування тексту. Автор несе повну відповідальність за зміст статті.

Подяки. Подяки відсутні.

Отримано: 26.03.2026

Прийнято: 28.05.2026

Опубліковано: 22.06.2026